

Vierde zondag van de Veertigdagentijd

Hervormde Gemeente Oude Kerk Naaldwijk
Zondag 30 maart 2025

*De schurken van de Stille Week (2):
Pilatus*

Inleiding op de kerkdienst

Ieder jaar bereiden we ons in deze periode, in de Veertigdagentijd, voor op de Stille Week en uiteindelijk op Pasen. In de Stille Week, lezen we de indringende lijdensverhalen. In deze verhalen horen we over verraad, over het vloeien van bloed, over angst, gebed en overgave. Maar zelden wordt er inhoudelijk in gegaan op deze gedeelten.

We horen in de Stille Week de namen van machthebbers die volgens de Bijbel schurken zijn. Mannen die Jezus kwaad doen, mishandelen en uiteindelijk kruisigen en de oorzaak zijn van zijn dood. Maar veel meer dan lezen wordt er met deze gedeelten niet gedaan. Ze kleuren de Stille Week en dat is het.

Ik heb al een aantal jaren het plan om in de Veertigdagentijd aandacht te besteden aan deze schurken. Zodat we in de Stille Week nog beter beslagen ten ijs komen. In de drie diensten die ik in deze Veertigdagentijd voor ga, breng ik deze machthebbers voor het voetlicht. En zo zullen we nog meer begrijpen over wie het gaat in de Stille Week, en waarom Pasen het wonder is dat het is.

Twee weken geleden was Herodes (Antipas) het onderwerp, deze zondag staan we stil bij Pilatus, ook wel Pontius Pilatus genoemd. Ook de organist heeft zich op dit onderwerp voorbereid:

Bij de vorige 'schurkenpreek' klonk grimmige en schurkachtige muziek. Deze week precies het tegenovergestelde, een lichtvoetig tegenwicht. U hoort muziek van Giovanni Benedetto Platti die typisch is voor de Venetiaanse muziek uit die tijd. Lichtvoetig, galant en virtuoos.

De sonates van Platti zijn nog gebaseerd op barokke dansen: de Sarabande en de Gigue. De Sarabande is een langzame dans in

drieën, met steeds de nadruk op de tweede tel. De gigue is een razendsnelle dans: een lichtvoetige uitsmijter. Dat kon u vast gebruiken tussen alle schurken...

Niels de Klerk
Ds. Neeltje Reijnders

DIENST VAN DE VOORBEREIDING

Welkom en mededelingen

De kaars wordt aangestoken

(gemeente gaat staan)

Bemoediging en groet

v. Onze hulp is in de naam van de Heer

G. DIE HEMEL EN AARDE GEMAAKT HEEFT

v. die trouw houdt tot in eeuwigheid

G. EN DIE NIET LOSLAAT HET WERK VAN ZIJN HAND

v. De Heer zij met u!

G. OOK MET U ZIJ DE HEER!

(gemeente gaat zitten)

We zingen gezang 657

1 Zo - lang wij a - dem - ha - len
scheidt Gij in ons de kracht
om zingend te ver - ta - len
waar-toe wij zijn ge - dacht:
el - kaar zijn wij ge - ge - ven
tot kleur en sa - men - klank.
De lof - zang om het le - ven
geeft stem aan on - ze dank.

2. Al is mijn stem gebroken,
mijn adem zonder kracht,
het lied op and're lippen
draagt mij dan door de nacht.
Door ademnood bevangen
of in verdriet verstild:
het lied van uw verlangen
heeft mij aan 't licht getild.

4. Ons lied wordt steeds gedragen
door vleugels van de hoop.
Het stijgt de angst te boven
om leven dat verloopt.
Het zingt van vergezichten,
het ademt van uw Geest.
In ons gezang mag lichten
het komend bruiloftsfeest.

**We bidden het kyriegebed met tot besluit gezamenlijk zingen
van gezang 836: 4 en 5**

4 Leg Heer uw stil - le dauw van rust
op on - ze duis - ter - nis.
Neem van ons hart de vrees, de lust,
en maak ons in - ner - lijk be - wust
hoe schoon uw vre - de is,
hoe schoon uw vre - de is.

5. Dat ons geen drift en pijn verblindt,
geen hartstocht ons verwart.
Maak Gij ons rein en welgezind,
en spreek tot ons in vuur en wind,
o stille stem in 't hart,
o stille stem in 't hart.

DIENST VAN DE BIJBEL

De eerste Bijbellezing is Johannes 18: 28-38

Jezus werd van Kajafas naar het pretorium gebracht. Het was nog vroeg in de morgen. Zelf gingen ze niet naar binnen, anders zouden ze zich verontreinigen en niet aan het pesachmaal kunnen deelnemen. 29 Daarom kwam Pilatus naar buiten. ‘Waarvan beschuldigt u deze man?’ vroeg hij. 30 Ze antwoordden: ‘Als Hij geen misdaden had gepleegd, zouden we Hem niet aan u uitgeleverd hebben.’ 31 Pilatus zei: ‘Neem Hem dan mee, en veroordeel Hem volgens uw eigen wet.’ Maar de Joden wierpen tegen: ‘Wij hebben het recht niet om iemand ter dood te brengen.’ 32 Zo moest de uitspraak van Jezus in vervulling gaan waarin Hij aanduidde welke dood Hij zou sterven.

33 Pilatus ging het pretorium weer in. Hij liet Jezus bij zich komen en vroeg Hem: ‘Bent U de koning van de Joden?’ 34 Jezus antwoordde: ‘Vraagt u dit uit uzelf of hebben anderen dit over Mij gezegd?’ 35 ‘Ik ben toch geen Jood,’ antwoordde Pilatus. ‘Uw volk en uw hogepriesters hebben U aan mij uitgeleverd – wat hebt U gedaan?’ 36 Jezus antwoordde: ‘Mijn koningschap hoort niet bij deze wereld. Als mijn koningschap bij deze wereld hoorde, zouden mijn dienaren wel gevochten hebben om te voorkomen dat Ik aan de Joden werd uitgeleverd. Maar mijn koninkrijk is niet van hier.’ 37 Pilatus zei: ‘U bent dus koning?’ ‘U zegt dat Ik

koning ben,' zei Jezus. 'Ik ben geboren en naar de wereld gekomen om van de waarheid te getuigen, en ieder die de waarheid is toegedaan, luistert naar wat Ik zeg.' 38 Hierop zei Pilatus: 'Maar wat is waarheid?'

We zingen gezang 653

1 U ken-nen, uit en tot U le-ven,
Ver-bor-ge - ne die bij ons zijt,
zo-lang ons 't aan-zijn is ge - ge-ven,
de aar-de en de aard - se tijd, -
o Chris-tus, die voor ons be - gin
en ein-de zijt, der we - reld zin!

4. Gij zijt het licht van God gegeven,
een zon die nog haar stralen spreidt,
het nacht wordt in ons leven,

wanneer het nacht wordt in de tijd.
O licht der wereld, zie er is
voor wie U kent geen duisternis.

7. O Christus, ons van God gegeven,
Gij tot in alle eeuwigheid
de weg, de waarheid en het leven,
Gij zijt de zin van alle tijd.
Vervul van dit geheimenis
uw kerk die in de wereld is.

De tweede Bijbellezing is Johannes 19: 1-16

Toen liet Pilatus Jezus geselen. 2 De soldaten vlochten een kroon van doorntakken, zetten die op zijn hoofd en deden Hem een purperen mantel aan. 3 Ze liepen naar Hem toe en zeiden: ‘Gegroet, koning van de Joden!’, en ze sloegen Hem in het gezicht. 4 Pilatus ging weer naar buiten en zei: ‘Ik zal Hem hier buiten aan u tonen om u duidelijk te maken dat ik geen enkel bewijs van zijn schuld heb gevonden.’ 5 Daarop kwam Jezus naar buiten, met de doornenkroon op en de purperen mantel aan. ‘Hier is Hij, die mens,’ zei Pilatus. 6 Maar toen de hogepriesters en de gerechtsdienaars Hem zagen begonnen ze te schreeuwen: ‘Kruisig Hem, kruisig Hem!’ Toen zei Pilatus: ‘Neem Hem dan mee en kruisig Hem zelf, want ik zie niet waaraan Hij schuldig is.’ 7 De Joden zeiden: ‘Wij hebben een wet die zegt dat Hij moet sterven, omdat Hij zich de Zoon van God heeft genoemd.’ 8 Toen Pilatus dit hoorde, schrok hij hevig. 9 Hij ging het pretorium weer in en vroeg aan Jezus: ‘Waar komt U vandaan?’ Maar Jezus gaf geen antwoord. 10 ‘Waarom zegt U niets tegen mij?’ vroeg Pilatus. ‘Weet U dan niet dat ik de macht heb om U vrij te laten of U te kruisigen?’ 11 Jezus antwoordde: ‘De enige macht die u over Mij

hebt, is u van boven gegeven. Daarom draagt degene die Mij aan u uitgeleverd heeft de meeste schuld.’ 12 Vanaf dat moment wilde Pilatus Hem vrijlaten. Maar de Joden riepen: ‘Als u die man vrijlaat bent u geen vriend van de keizer, want iedereen die zichzelf tot koning uitroept pleegt verzet tegen de keizer.’ 13 Toen Pilatus dit hoorde, liet hij Jezus naar buiten brengen. Zelf nam hij plaats op de rechterstoel op het zogeheten Mozaïekterras, in het Hebreeuws Gabbata. 14 Het was rond het middaguur op de voorbereidingsdag van Pesach. Pilatus zei tegen de Joden: ‘Hier is Hij, uw koning.’ 15 Meteen schreeuwden ze: ‘Weg met Hem, weg met Hem, aan het kruis met Hem!’ Pilatus vroeg: ‘Moet ik uw koning kruisigen?’ Maar de hogepriesters antwoordden: ‘Wij hebben geen andere koning dan de keizer!’ 16 Toen droeg Pilatus Hem aan hen over om Hem te laten kruisigen.

Stilte

We luisteren naar

Uit sonata III uit opus 4: G. Platti

- **Non tanto allegro**
- **Sarabanda**

Overdenking

Muziek

DIENST AAN DE ANDER

Inzameling van de gaven

Voorbeden -stil gebed-Onze Vader

We luisteren naar het derde deel van de muziek van G. Platti:
Giga

We zingen staande het slotlied gezang 655

1 Zing voor de Heer een nieuw ge-zang!

The first line of musical notation is on a single staff with a treble clef and a key signature of two sharps (F# and C#). The melody consists of a series of eighth and quarter notes, ending with a quarter note. The lyrics are written below the staff.

Hij laaft u heel uw le-ven lang

The second line of musical notation continues the melody on a single staff with a treble clef and a key signature of two sharps. The melody consists of quarter and eighth notes. The lyrics are written below the staff.

met wa-ter uit de har - de steen.

The third line of musical notation continues the melody on a single staff with a treble clef and a key signature of two sharps. The melody consists of quarter and eighth notes. The lyrics are written below the staff.

Het is vol won-deren om u heen.

The fourth line of musical notation concludes the melody on a single staff with a treble clef and a key signature of two sharps. The melody consists of quarter and eighth notes, ending with a double bar line. The lyrics are written below the staff.

3. Een lied van uw verwondering
dat nóg uw naam niet onderging,
maar weer opnieuw geboren is
uit water en uit duisternis.

4. De hand van God doet in de tijd
tekenen van gerechtigheid.
De Geest des Heren vuurt ons aan
de heilige tekens te verstaan.

5. Wij zullen naar zijn land geleid
doorleven tot in eeuwigheid
en zingen bij zijn wederkeer
een nieuw gezang voor God de Heer.

Wegzending en zegen, tot besluit zingen we

We wensen u een prettige zondag. Wilt u uw orde van dienst mee naar huis nemen? Bij voorbaat dank. Mochten er nog orden van dienst over zijn, dan mag u er een aantal meenemen voor iemand anders.

Wilt u ook de weekbrief van de Oude Kerk elke week gratis in uw mailbox ontvangen? Een wekelijkse uitgave vol wetenswaardigheden, terugblikken op en aankondigingen van activiteiten van de Oude Kerk. Neem dan contact op met neeltje.reijnders@oudekerk-naaldwijk.nl

U kunt deze dienst terugkijken op www.kerkmroep.nl

Op zondag 6 april om 14.00 uur presenteert ds. Reijnders in de Oude Kerk haar boek 'De fantasie van de dominee. Verhalen voor Kerst, Goede Vrijdag en stalen zenuwen.' Van harte welkom!

Een fragment uit dit boek is het hieronder afgedrukte gedeelte uit 'De vrouw van Pilatus' van de afdeling Goede Vrijdagverhalen

'Ergens in die tijd, vlak voor het Paschafeest van de Joden, droomde ik. Ik zag een man, die voor Pilatus stond. Met een blik die hem recht aan keek. Hij leek jong en oud tegelijk. Zijn handen waren geboeid. Zijn gewaad vuil en gescheurd. Buiten het paleis schreeuwden de mensen, ze riepen om zijn dood. Was de man bang? Nee, dat was hij niet. Ik wel. Ik was in mijn droom doodsbang. Straks bestormen ze het paleis. En ik wist als geen ander hoe gammel de muren waren, hoe rot de buitenpoort. We zullen hier omkomen.

In mijn droom wilde ik de man zeggen dat hij weg moest gaan. Uit mijn leven. Ik had het toch al moeilijk genoeg? Hij knikte naar me, glimlachte en even zag ik een licht dat groter was dan Juno en Jupiter samen. En ik zag en ik voelde het lijden van de wereld, van de moeite en de onderdrukking, de onmacht en de verscheurdheid. En ik leed om hem in mijn droom. Dit was groter dan wat ik ook maar kende. En ik werd er in opgenomen. Ik voelde me niet meer klein.'

De afbeelding op de voorkant is werk van 19^e eeuwse kunstenaar Antonio Ciseri "Ecce homo/Zie de mens"